

Väljaandja:	Keskkonnaminister
Akti liik:	määrus
Teksti liik:	terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	05.07.2021
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	Hetkel kehtiv
Avaldamismärge:	RT I, 02.07.2021, 6

Nõuded vee füüsikalis-keemilisi ja keemiliste parameetrite uuringuid teostavale katselaborile, nende uuringute raames tehtavatele analüüsidele ja katselabori tegevuse kvaliteedi tagamisele ning analüüsi referentmeetodid¹

Vastu võetud 28.06.2019 nr 23
RT I, 04.07.2019, 1
jõustumine 01.10.2019

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
29.06.2021	RT I, 02.07.2021, 5	05.07.2021

Määrus kehtestatakse [veeseaduse](#) § 236 lõike 7 ja § 237 lõike 4 alusel.

§ 1. Määruse reguleerimisala

Käesoleva määrusega sätestatakse:

- 1) nõuded vee füüsikalis-keemilisi ja keemilisi uuringuid tegevale katselaborile ja tema tegevuse kvaliteedinõuded;
- 2) vee füüsikalis-keemiliste ja keemiliste uuringute käigus tehtavate analüüside kvaliteedinõuded;
- 3) proovi analüüsi referentsmeetodid.

§ 2. Proovi vastuvõtt katselaboris

(1) Katselabor võtab proovi laborisse vastu koos proovivõtuprotokolliga.

(2) Proovi vastuvõtja vormistab vastuvõtuakti, mis sisaldab vähemalt järgmisi andmeid:

- 1) vastuvõtuakti koostamise kuupäev ja kellaaeg;
- 2) proovi üleandja ja vastuvõtja ees- ja perekonnanimi;
- 3) proovi katselaborisse transportimise tingimused;
- 4) proovi võtmise kuupäev ja kellaaeg;
- 5) määratavad näitajad.

(3) Vastuvõtuakti allkirjastavad proovi üleandja ja vastuvõtja.

(4) Kui ilmneb, et proov ei ole veeseaduse § 236 lõike 7 alusel kehtestatud nõuete kohaselt võetud või transportitud, teeb katselabor väljastatavas analüüsitulemuste protokollis asjakohase märkuse.

(5) Käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud juhul ei ole analüüsitulemused kasutatavad veeuuringu eesmärgil veeseaduse § 236 lõike 2 tähenduses.

§ 3. Analüüsimeetodi valik

(1) Analüüsimeetodina eelistatakse referentsmeetodit.

(2) Referentsmeetod käesoleva määruse tähenduses on standardne määramismeetod, mis on teiste analüüsimeetodite võrdluse aluseks akrediteerimise nõuete kohaselt.

(3) Konkreetse näitaja, ainerühma või elemendi analüüsimise referentsmeetodiks on meetod, mis vastab käesoleva määruse §-s 7 sätestatud nõuetele ning on avaldatud rahvusliku standardi, Euroopa standardi või rahvusvahelise standardina määratud veeliigi või sette kohta.

(4) Kui katselabor ei analüüsi proovi referentsmeetodil, kasutab ta analüüsimeetodeid, sealhulgas laboratoorseid, väli- ja *on-line*-meetodeid, mis on valideeritud ja dokumenteeritud kooskõlas akrediteerimise nõuetega.

(5) Heitvee heljumisisaldus tuleb määrata pärast heitvee filtreerimist läbi 0,45 µm membraanfiltrit. Heljum tuleb kuivatada 105 °C juures ja seejärel kaaluda.
[RT I, 02.07.2021, 5- jõust. 05.07.2021]

(6) Paberi- ja tselluloositööstuse heitvee heljumisisaldus tuleb määrata pärast heitvee filtreerimist läbi 1,6 µm klaaskiudfiltrit. Heljum tuleb kuivatada 105 °C juures ja seejärel kaaluda.
[RT I, 02.07.2021, 5- jõust. 05.07.2021]

§ 4. Analüüsitulemuste vormistamine

Analüüsitulemused vormistatakse akrediteerimisnõuete kohaselt.

§ 5. Analüüsitulemuste vaidlustamine

(1) Analüüsitulemuste vaidlustamisel korraldatakse paralleelproovi olemasolul paralleelanalüüs teises erapooletus katselaboris, mis vastab veeseaduse § 237 lõigetes 1 ja 2 esitatud nõuetele. Kui paralleelproov puudub, tuleb võtta uued proovid.

(2) Analüüsitulemused loetakse kokkulangevaks, kui need kattuvad mõõtemääramatuse piires. Paralleelanalüüside kokkulangevuse korral on aluseks esimesena analüüsitud proovi tulemus.

(3) Analüüsitulemuste erinevuse korral võetakse uus proov ja analüüsitakse katselaboris, mille on vaidlejad ühiselt valinud ja mis vastab veeseaduse § 237 lõigete 1 ja 2 ning käesoleva määruse § 6 nõuetele. Selle katselabori analüüsitulemus on lõplik.

§ 6. Katselabori töö kvaliteedi tagamine ja kontroll

Katselaborid osalevad veeseaduse § 238 lõikes 1 nimetatud võrdluskatsetes järgmisel viisil:

1) määravad käesoleva määruse §-s 3 nimetatud analüüsimeetoditel mõõdetavate ainete selliseid kontsentratsioone, mis on vee keemilisel uuringul esinduslikud;

2) analüüsivad käesoleva määruse § 7 lõikes 1 nimetatud normidele vastavas kontsentratsioonis uuritavaid aineid sisaldavate proovide võrdlusmaterjale.

§ 7. Analüüsimeetodite miinimumkriteeriumid

(1) Kõikide analüüsimeetodite korral on nõutav mõõtemääramatus kuni 50% ($k = 2$) ning määramispiir on kuni 30% asjaomastest normidest.

(2) Määramispiir käesoleva määruse tähenduses on avastamispiiri kindlaksmääratud kordne määratava aine sellise sisalduse juures, mida on võimalik kindlaks määrata piisava täpsusega.

(3) Määramispiiri on võimalik arvutada, kasutades asjakohast standardainet või proovi. Määramispiiri võib leida ka kalibreerimiskõvera madalaimast kalibreerimispunktist, arvestamata seejuures nullproovi.

(4) Mõõtemääramatus käesoleva määruse tähenduses on mittenegatiivne parameeter, mis iseloomustab kasutatud teabe põhjal mõõdetavale suurusele omistatud väärtuste hajuvust.

(5) Avastamispiir käesoleva määruse tähenduses on väljundsignaali või kontsentratsiooni väärtus, millest suuremate väärtuste korral on kindlaksmääratud usaldusnivool võimalik tõendada, et proov erineb nullproovist, mis ei sisalda määratavat ainet.

(6) Kui näitaja jaoks ei ole kehtestatud normi või kui ei ole analüüsimeetodit, mis vastab käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud nõuetele, kasutatakse parimat võimalikku tehnikat, mis ei too kaasa ülemääraseid kulutusi.

§ 8. Keskväärtuste arvutamine

(1) Kui füüsikalised-keemilised või keemilised mõõdetavad suurused vaadeldavas proovis on määramispiirist allpool, võetakse keskväärtuste arvutamise aluseks mõõtmistulemus, mis on määramispiiri väärtusest poole väiksem.

(2) Kui käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud mõõtmistulemuse keskväärtus on määramispiirist allpool, nimetatakse seda tulemuseks allpool määramispiiri.

(3) Käesoleva paragrahvi lõiget 1 ei kohaldata mõõdetavatele suurustele, mis väljendavad vaadeldavate füüsikalis-keemiliste näitajate või keemiliste mõõdetavate suuruste, sealhulgas nende metaboliitide, lagunemis- ja reaktsioonisaaduste koguhulka ehk ainegrupi üksikkomponentide summat. Sellisel juhul võetakse summa arvutamisel üksiku aine määramispiirist allapoole jääva tulemuse väärtuseks null. Kui kõik üksikkomponendid on alla määramispiiri, esitatakse summa tulemus tekstilise väärtusena „alla määramispiiri”. Ainegrupi keskvaartuse arvutamisel loetakse summana tekstilise väärtusega „alla määramispiiri” tulemused nulliks, summeeritakse numbrilised väärtused ja jagatakse mõõtmiskordade arvuga.

§ 8¹. Analüüsitulemuste tõlgendamine

Analüüsitulemused loetakse nõuetele vastavaks, kui füüsikalis-keemilised või keemilised mõõdetavad suurused vaadeldavas proovis ei ületa piirväärtust, seejuures ei arvestata mõõtemääramatust.
[RT I, 02.07.2021, 5- jõust. 05.07.2021]

§ 9. Määruse jõustumine

Määrus jõustub 2019. aasta 1. oktoobril.

¹Euroopa direktiiv 2009/90/EÜ, millega sätestatakse vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 2000/60/EÜ vee seisundi keemilise analüüsi ja seire tehnilised näitajad (EÜT L 201, 01.08.2009, lk 36–38).